

Література:

1. Алексеєнко О. Сонети / О. Алексеєнко // Вільям Шекспір. Твори в шести томах. – Київ : Дніпро, 1986. – т. 6. – 778 с.
2. Дроздовський Д. Літературна цивілізація в іменах, або чому все починається з Шекспіра / Д. Дроздовський // Всесвіт. – Київ, 2008. – № 5–6. – 224 с.
3. Нечаїв Н. Шекспір віковичний! / Н. Нечаїв // Всесвіт. – Київ, 2008. – № 5–6. – 224 с.

УДК 81'373

Халус Ольга,Національний університет «Острозька академія»
(м. Острог, Україна)**ТЕМАТИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЛЕКСИКИ ЄС**

Тези присвячені систематизації лексики Євросоюзу, яка відносно недавно зайняла своє місце в лінгвістиці та є важливою для вивчення. За допомогою семантико-логічного критерію можна виокремити лексико-семантичні поля та тематичні групи євролекту.

Ключові слова: тематична характеристика, євролект, лексико-семантичне поле, тематична група.

Тезисы посвящены систематизации лексики Евросоюза, которая относительно недавно заняла свое место в лингвистике и важна для изучения. С помощью семантико-логического критерия можно выделить лексико-семантические поля и тематические группы лексики Евросоюза.

Ключевые слова: тематическая характеристика, лексика Евросоюза, лексико-семантическое поле, тематическая группа.

The abstract depicts the systematization of vocabulary of the European Union, which recently has taken its place in linguistics and that's why is important for learning. Using semantic and logical criterion, it is possible to distinguish lexical-semantic fields and thematic groups of vocabulary of the European Union.

Key words: themed description, vocabulary of the European Union, lexical-semantic field, thematic group.

У добу європеїзації країн світу, поширення ідей і засад Європейського Союзу Україна не стоїть осторонь, адже тісна співпраця з Європейською Спільнотою сприяє стрімкому зростанню добробуту й соціальної безпеки євро-мешканців. Зважаючи на сучасний воєнно-політичний стан в Україні, нагальною проблемою залишається формування євро-інтеграційної політики й пер-

спективи набуття Україною членства в ЄС. У результаті набуття членства в ЄС для мешканців України відкриється великий спектр можливостей, зокрема доступ до сучасних технологій і потужних інвестицій, якісної європейської освіти, культури та ринку праці. Проте наразі Україна не відповідає Копенгагенським критеріям за показниками економічного розвитку, рівнем соціального й політичного розвитку. Підтримка діалогу з Європейським Союзом є істотним засобом координування співпраці, зокрема у вигляді зустрічей, переговорів на міждержавному рівні, що є вагомим чинником для поліпшення перспектив набуття членства в ЄС. Підвищення кваліфікації державних службовців, які безпосередньо займаються питаннями співпраці з ЄС та володіють необхідними іноземними мовами, знаннями, є також важливим напрямком діяльності на шляху до європеїзації

Очевидно, що Євролект є новою мовною сутністю, яка породжує явище мовної інтеграції на лексико-семантичному рівні та впливає на Євролект української мови. Це означає, що лексика ЄС потребує глибокого аналізу й вивчення. Дослідженню фразеологічних і лексичних одиниць, особливостям перекладу їх приділяли увагу такі науковці й мовознавці, як Л. А. Булаховський, Л. С. Паламарчук, Г. М. Удовиченко, М. М. Сидоренко, Н. М. Шанський, Т. Ф. Семашко та Г. В. Крайчинська [3, с. 131–138].

Оскільки тенденція західного вектору є відносно новою (хоча Європейський Союз існує вже майже півстоліття), дослідження цієї теми є поверхневими. Дослідниками євро-мови можна назвати Д. С. Коробейнікову, Д. С. Касяненко, І. Я. Мислива-Бунько, С. Н. Трач, які розглядають мову Спільноти, як нове й обов'язкове для вивчення явище в лінгвістиці.

Вивчення лексики ЄС ми почали з систематизації мовних одиниць у лексико-семантичне поле (ЛСП) та тематичні групи. Досліджені в нашій роботі тематичні групи слів є групами лексичних одиниць, утворення яких базується на позамовних чинниках, тобто на предметно-логічному зв'язку між позначеними словами об'єктами дійсності, класифікації самих предметів чи явищ [2, с. 262].

Основним джерелом вибірки є Англійсько-французько-німецько-український словник термінології Європейського Союзу

[1]. Сфери вжитку визначають тематичне різноманіття лексики Євросоюзу. Так, серед основних виділимо таких сім тематичних угруповань:

- 1) лексика євроінтеграції;
- 2) лексика, що виражає євро-належність;
- 3) лексика на позначення основних цінностей, засад і напрямків діяльності ЄС;
- 4) лексика євро-економіки;
- 5) лексика воєнно-політичного напрямку;
- 6) лексика євро-освіти;
- 7) лексика євро-інституцій (основні, базові й допоміжні) та євро-службовців.

Першу тематичну групу утворюють лексеми, які ми співвідносимо зі вступом до Європейського Союзу. Архісемою цієї тематичної групи є сема «accession» (наприклад: *accession criteria*, *pre-accession aid*, *accession partnership*).

ЛСП на позначення належності до Союзу є диференційоване семантично. Тематичні групи цього поля сформовані на основі логічних і понятійних ознак. Основними ідентифікаторами є семи «Community» та префікс «EURO-», тому що свідчать про пряму спорідненість термінів з ЄС, його діяльністю. Наприклад, *Community jargon*, *Community law*, *Community penalty*, *Community transit*, *Eurocorps*, *EUROFOR*, *Euroland*.

Інше лексико-семантичне поле – це група слів на позначення лексики основних цінностей, засад і напрямків діяльності ЄС – *core activities of the EU*. Термінологія цього поля відображає центральні напрями діяльності ЄС та, власне, засади й цінності, на яких базується просування миру й примирення, демократії та прав людини у Європі.

Сфера економіки також надзвичайно важлива, тому необхідно правильно інтерпретувати її термінологію. Найбільшими тематичними групами ЛСП *European Union Economy* є група на позначення явищ економічної кризи; група на позначення явищ внутрішньої економіки; група лексики, що пов'язана з існуванням міжнародного ринку торгівлі. Наприклад, *anti-inflationary*

move, budget, charges, budget, charges, domestic inflation, common customs tariff, common market.

В ЛСП лексики *Military and Political Policy* зазначені ключові поняття цього напрямку політики, що є маркерами для формування тематичних груп, зокрема «безпека й оборона», «типи напрямків політики», «групи країн-учасниць і можливих учасниць», «міграція», «політична діяльність на міжнародній арені». Термінологія вказує також на головні процеси, які можна спостерігати в ході воєнної політики (*defence policy, common foreign and security policy, defence policy, European security strategy, illicit drugs trafficking, asylum policy, immigration checks*).

ЛСП *European literacy* поділяється на такі тематичні угруповання: освітні організації й заходи, лексика з концептом «знання», терміни на позначення викладацької та студентської діяльності, різних ступенів і систем навчання (*European university network, Lingua action, learning society, linguistic diversity, teacher mobility*). Поширення знань і міжкультурний обмін, безумовно, є пріоритетними для ЄС.

Структурна організація європейської спільноти є надзвичайно розгалуженою, складається з багатьох комітетів і служб, кожна з яких має чітко окреслені завдання у сферах своєї діяльності. Кожна служба покликана покращувати форму управління, зробити її більш оперативною й ефективною. Терміни тематичних груп називають базові структурні й допоміжні інституції та позначають посади євро-службовців (*Council of Europe, Council of Minister, High Court, Community official*).

Отже, опрацьований лексичний матеріал, зокрема варіативність тематичних груп і підгруп, свідчить про існування євровектору у всіх сферах і явищах суспільно-політичного життя країн-учасниць ЄС і потенційних членів ЄС. Термінологія лексики Євросоюзу є специфічним явищем, а тому її одиниці повинні бути розтлумаченими й добре вивченими, адже використання таких лексем-термінів все далі й далі стає важливим у повсякденному житті громадян України.

Література:

1. Англійсько-французько-німецько-український словник термінології Європейського Союзу. – Київ : «К.І.С.», 2007. – 226 с.
2. Кочерган М. П. Загальне мовознавство / М. П. Кочерган. – 3-тє вид. – Київ: ВЦ «Академія», 2010. – 464 с.
3. Крайчинська Г. В. Етимологія польських та українських нумізматичних фразеологізмів // Слов'янський вісник. – Рівно: Рівненський інститут слов'янознавства, 2006. – С. 131–138.